Waar het visioen ontbreekt, verwildert het volk.

De foto op de omslag van deze brochure, die werd genomen op de Open Deurdag van de Welzijnsschakel in Borgerhout, zou symbool kunnen staan voor het werk van de stadspredikant.

Er is de veelkleurigheid en – geurigheid van het werken met mensen in de stad. Er is het geketend zijn aan de eigen geschiedenis, de eigen karaktertrekken, aan de structurele oorzaken van onrecht en armoede, maar er is ook het verzet daartegen en proberen mensen aan elkaar te schakelen in netwerken… Er is de trap: soms moeilijk begaanbaar, toch treetje voor treetje naar boven en juichend het doel bereiken, maar ook af en toe es flink naar beneden vallen. Er is de kilte van ondoordringbare muren, van onontvankelijke mensen, maar ook de koelte van een zachte bries, het zien van de lijntjes in het gezicht van de ander. Er zijn de goede woorden, geschreven op kleine papiertjes, gefluisterd op zachte momenten, geweend in verdrietige uren, gejuicht op de blijde dagen. Kortom gezegend zijn!

Voorwoord

In 2009 is het twintig jaar geleden dat de eerste stadspredikant van de VPKB in Antwerpen aan het werk ging. Gerben Hoogterp werkte 6,5 jaar lang creatief en met veel inzet aan dit nieuwe project. Zijn opvolgster, Ina Koeman, zette het voort. In deze brochure vindt U een neerslag van de ontwikkeling van dit bijzondere werk in woord en beeld. Daarbij benadrukken we op een zo luchtig mogelijke manier het achterliggende gedachtegoed. We hopen U daarmee een boeiend documentje in handen te geven om Uzelf en anderen opnieuw of voor de eerste keer vertrouwd te maken met het werk van de missionair-diaconaal predikant in Antwerpen.
Veel leesgenot

TWINTIG JAAR STADSPREDIKANT
TWINTIG JAAR BEGELEIDINGSCOMMISSIE
Liesbeth Hooghiemstra en Nel Penning

Viert uw vierdagen, een bekende christelijke uitdrukking. Maar daarbij toch ook altijd weer een moment van bezinning, zeker voor de begeleidingscommissie van de stadspredikant. Wat bracht onze kerken ertoe een stadspredikant toe te voegen aan het team van predikanten in de stad en Antwerpen Noord?
Het Protestants Sociaal Centrum, 30 jaar geleden gestart vanuit een sterk vrijwilligerswerk van de Protestantse Kerken in het Antwerpse, groeide en voldeed aan een steeds grotere vraag om hulp en ondersteuning. Om te voorkomen dat dit groeiend en steeds zelfstandiger PSC, en de kerken, elk een eigen leven zouden gaan leiden, ontstond het statuut van stadspredikant. Zodat aandacht voor de diaconale zaken maar vooral ook aan de pastorale taken niet uit elkaar zouden groeien? Zeker, maar ongetwijfeld ook vanuit de gedachte: hoe blijven wij met elkaar verbonden.
Lezend in één van de eerste notulen van deze begeleidingscommissie is een moment van bezinning niet misplaatst. Uit de profielschets van twintig jaar geleden kunnen ook wijzelf ons afvragen: voldoen wij aan dit gedachtegoed? Citerend: “Van de diaconaal-missionaire predikant wordt verwacht mee te werken binnen het PSC, wat op beleidsniveau betekent: meewerken van de Sociale Dienst tot buurt- en opbouwwerk. Gedacht wordt aan pastorale begeleiding en het toerusten van de medewerkers”... (toen nog drie full-time, drie part-timers en vrijwilligers/sters). Als tweede: “Werken aan de diaconale bewustwording van de gemeenten. Het werk van het PSC zoveel mogelijk trachten te integreren in het gemeente-zijn in Groot-Antwerpen. Bewustwording en bezinning op vragen en problemen die op het snijpunt liggen van kerk en maatschappij. Ten derde: het bespreekbaar maken en gestalte geven, zowel in het PSC als daarbuiten van het getuigenis karakter van het diaconale werk, waartoe het opzetten van Bijbelgroepen, activeren van leden, die van de kerk zijn vervreemd, en andere vormen van evangelisatie en bewustmaking van de roeping der Kerk”.

De taak van de begeleidingscommissie, afgevaardigden van de deelnemende kerken, en van het bestuur van het PSC, zal zijn: “instaan voor de begeleiding van het werk en het uitwerken van de initiatieven van de predikant. Zij brengen regelmatig verslag uit van het werk aan de kerkenraden en het bestuur van het PSC. Eénmaal per jaar komen de commissie en de stadspredikant samen met de kerkenraden en het Bestuur om beleid te toetsen en eventuele problemen te bespreken“ .
Dat was 20 jaar geleden.
De tijden zijn veranderd, het PSC is een centrum van heel veel activiteiten met veel medewerkers geworden. Na 12,5 jaar stadspredikant is ook ds. Ina Koeman uit haar profielschets gegroeid. En de begeleidingscommissie, hebben wij ons werk gedaan? Hebben de afgevaardigden gehoor gevonden bij de kerkenraden en zijn de kerken meegegroeid? Kennen zij het werk van de stadspredikant en herkennen zij zich daarin? Hoe gaan zij/wij om met datgene wat ligt op het snijpunt van kerk en maatschappij?
In alle dankbaarheid hebben wij veel te vieren maar laat het voor elk van ons ook een moment van bezinning mogen zijn!

1. Hoe het begon - Teresa Claes en Koen Kinsbergen

Kerk in de stad

Het hoeft niet,
maar stel je voor:

er klinkt daar een verhaal
dat jouw verhaal is
-

maar anders,
grootser,
glanzender,
zinvoller.

Eindeloos veel geschiedenis heb je,
eindeloos veel toekomst.

Stel je voor:

je hoort daar je naam
zoals je die
nog nooit eerder hoorde.

verhelderend,
bevrijdend.
bevestigend.

tussen al de mensen,
de vele mensen
in een stad.

Hans Bouma

In het begin van de tachtiger jaren 1986 werd ds Egbert Rooze, toen dominee in Mechelen, gevraagd om de vacante tweede predikantsplaats van de Lange Winkelstraat in te nemen. E.Rooze onderhandelt met de kerkenraad van de Lange Winkelstraat en er groeit de idee het (oorspronkelijke) ziekenhuisaalmoezeniersschap om te buigen naar de stad Antwerpen. Er wordt verder overlegd met de vijf VPKB-kerken: Noord,Oost,Zuid,Boechout en Brasschaat die gezamenlijk het PSC hebben opgericht, dat rond de jaren tachtig echt vorm krijgt. Na al die besprekingen wordt er beslist dat de tweede predikant van de Lange Winkelstraat halftijds voor het PSC en halftijds in de stad zal werken: 25/00 algemene ondersteuning en 25/00 algemene basis in relatie tot de kerken
Hoofdpunten in het takenprofiel zijn:
1 universiteit en studenten
2 maatschappij en geloof
3 oecumene en leerhuis
4 pastoraat

Nog voordat de besluiten konden uitgevoerd worden,in maart 1985, totaal onverwacht, sterft dominee Shaefer, de eerste predikant van de Lange Winkelstraat op negenenveertige jarige leeftijd . Egbert Rooze wordt gevraagd zijn plaats in te nemen en wordt in 1986 aangesteld als eerste predikant.

De besprekingen rond het stadspredikantschap gingen gelukkig wel door.

Na moeizame pogingen om tot een gezamenlijke financiering te komen tussen de kerken rond het project van de stadspredikant werd een verdeelsleutel gevonden waarin de kerken hun engagement konden vertalen. Ik herinner me dat we opeens een kandidaat vonden uit het hoge noorden van Nederland. Een maal aangenomen was huisvesting een belangrijke opgave, het hoekhuis aan de lange winkelstraat diende daarom te worden gerenoveerd, daarna trok Gerben er met zijn vrouw en kind in. Dicht wonend bij zijn werkplek veroverde hij door zijn doortastende eenvoud gaandeweg de harten van vele, doorgaans gesloten Antwerpenaren. Binnen het PSC zorgde hij voor de netwerking en plaatste zo meer en meer de werking in een breder kader. De begeleidingscommissie was dan ook zeer opgetogen en soms ook wel een bezorgd om deze echte Hollander in Antwerpen te kaderen. Mede onder zijn impuls werd het gebouw van het huidige PSC aangekocht en vervolgens gerenoveerd. Door zijn netwerken werd deze aankoop ook financieel haalbaar. Via de PSC dienst die jaarlijks in elk van de deelnemende kerken plaatsvond kreeg het werk van het PSC ook meer gestalte in de kerken. Toen Gerben uiteindelijk een andere werkplek vond was het bijna vanzelfsprekend dat Ina Koeman de fakkel zou overnemen.

Achteraf blijkt dit project uniek te zijn in de VPKB :sommige kerken hebben meerdere predikantsplaatsen maar niet één heeft een plaats voor stadsbeleid.

Wij zijn fier op deze plaats voor missionair-diaconaal werk in Antwerpen!

2. Herinneringen - Gerben Hoogterp

1989, twintig jaar geleden lijkt ‘a long time ago’. Ik had de advertentie gelezen in Hervormd Nederland en solliciteerde. Op het station Antwerpen werd ik op een winterse zaterdag opgepikt door Dick Wursten die mij naar de Sanderusstraat reed. Daar wachtte een sollicitatiegesprek met een groep vertegenwoordigers van de 5 Antwerpse kerken inclusief het PSC.

Na een overnachting bij de fam. Rooze volgde in maart een proefkerkdienst, ook weer in de Sanderusstraat. Thema was de verheerlijking op de berg. Tegelijkertijd vond Lies in het Zeeuwse Goes werk en viel alles samen. Na een gesprek in Brussel kon ik officieel beroepen worden en verhuisden we op 4 oktober 1989 naar de Zonstraat in Borgerhout waar Frank van den Hul een appartement voor ons gearrangeerd had. We vonden het prachtig: de Turnhoutse Baan, de mensen, de moskee om de hoek, de markt, tram 3 en de kasseien.

Vanuit vertrouwen duizenden nieuwe indrukken. Het PSC aan het Groeningerplein. De maandag voedselbank, de crisissituatie vanwege het geldgebrek bij de mensen die er kwamen als ook bij de organisatie zelf. De energie die vrijkwam om hier samen mee om te gaan. Uiteindelijk resulterend in subsidies en een verhuizing.

Als ik mijn ogen dicht doe zie ik nog steeds pakken spaghetti en bloem en tafels met maaltijden, ruik ik nog steeds de kelder en de kleding van het Frakske, hoor ik nog steeds stemmen in talen en accenten, wanhoop en hoop in de ogen van asielzoekers, zie ik lachende en betraande gezichten van heel veel mensen.

Bijzonder waren de kerkdiensten en vieringen in en met de verschillende gemeenschappen. In kerken en kapellen en soms in de Kathedraal. Soms in het Duits, soms in het Frans, een keer zelfs in een café aan dezelfde Turnhoutse baan.

De uitvaarten van mensen buiten alle regels. Een man alleen gestorven. Een Aidsdode waarbij ‘het’ niet gezegd mocht worden, een weekenddode gecrasht op de Antwerpse ring. Onvergetelijk.

Dan de leefplek aan de Lange Winkelstraat. Met drie gezinnen naast een kerk. Energiek, gastvrij en altijd het onverwachte. Altijd mensen. Altijd lawaai van de kroeg. Lies en ik kwamen met z’n tweeën en vertrokken 6 ½ jaar later samen met Jan Paulus en Tine met zijn vieren. Voor altijd in hun Nederlandse en Friese paspoort: geboren in Antwerpen. Ook de afscheidsdienst was onvergetelijk. De wijn op bleek bij het avondmaal. De muziek. De overweldigende en onvergetelijke warmte.

Elie Wiesel:
Het tegendeel van liefde is niet haat,
Het tegendeel van hoop is niet vertwijfeling,
Het tegendeel van geestelijke gezondheid en van gezond verstand is niet waanzin,
Het tegendeel van herinnering heet niet vergeten,
Maar het tegendeel van liefde en hoop, van geestelijke gezondheid en gezond verstand en van herinnering – het tegendeel van dit alles heet onverschilligheid….

Kerstfeest in het Gildenhuis 1992

Ik houd van mijn stad -
ik haat van mijn stad
(Stef Bos)

Mijn stad heeft gouden torens, mijn
stad heeft grijze straten,
mijn stad ligt langs de Schelde, 's
nachts te slapen.
Mijn stad heeft rode lippen en een
hart van diamant,
ze kan uren naar me kijken en me
schaamteloos verleiden,
want mijn stad heeft mooie benen,
mijn stad heeft felle ogen,
mijn stad kan weinig geven, maar ze
kan zoveel beloven.
Mijn stad heeft een verleden waar ze
nooit iets van vertelt,
ze is betoverd door de liefde en ver-
loederd door het geld.
Maar ik hou van mijn stad
ik hou van mijn stad,
mijn stad, mijn stad,
mijn hart...
Mijn stad verstopt de mensen zonder
geld, zonder bezit
in de godvergeten krotten, in de ka-
mers zonder licht.
Daar wonen tandeloze vrouwen door
de weemoed aangedaan,
ze hebben zoveel te vertellen maar
geen mens kan ze verstaan.

En in mijn buurt lopen de hoeren op
het grote Astridplein,
ze zijn zo dicht bij het station, maar
ze nemen nooit de trein.
In elke straat ben ik geboren, ik ken
de weg naar elke kroeg
want ik heb mezelf gezocht, van 's
avonds laat tot 's morgens vroeg...
En ik hou van mijn stad
ik hou van mijn stad
mijn stad
mijn stad
mijn hart

Mijn stad, mijn stad is zacht, zo zacht
als helder water,
zij is teder voor een dromer, ze heeft
een haven voor piraten.
En mijn stad, mijn stad is hard en on-
uitstaanbaar arrogant,
want ze haat, ze haat een vreemde
uit een ver en arm land.
O, ik hou van mijn stad
ik hou van mijn stad
ik hou van mijn stad
ik haat, ik hou van mijn stad
ik hou van stad,
ik haat van mijn stad
ik hou van mijn stad
mijn hart
MIJN STAD....

3. Stadspredikant in Antwerpen - Ina Koeman

Mijn stad…
Het (enigszins gedateerde) liedje van Stef Bos is alle jaren met mij meegegaan.
De haven, de diamant, de Schelde, het station, de wijken, de hoeren, de tandeloze vrouwen, de "vreemden"... allemaal behoren ze bij die stad - zonder hen zou Antwerpen Antwerpen niet zijn.
En hier in deze - onze stad - hebben we deze werkelijkheid heel naïef te nemen, om nog één keer Karl Barth en zijn Tambacherrede te parafraseren.
De werkelijkheid van de godvergeten krotten, de werkelijkheid van de vreemdelingenhaat, de werkelijkheid van het uitzichtloze werkloos-zijn en de uitgeslotenheid... Maar ook de werkelijkheid van de (h)erkenning, van de menselijke waardigheid, van de kracht om te vechten tegen het onrecht, van het feest in de buurt....

En in deze stad mag ik meedoen, een bijdrage leveren vanuit het stadspastoraat.
We gaan niet lang discussiëren over dat woord. Ik vul het nog steeds als volgt in:

"aanwezig in de wijken Borgerhout en Antwerpen-Noord, levend en werkend met mensen, groepen, organisaties, structuren, probeer ik vanuit de ervaringen daar opgedaan, de verhalen van uitsluiting en racisme te vertalen naar kerkelijke en andere middens - oecumenisch, open, protestants! Ik hoop dat op die manier de strijd voor gerechtigheid en vrede, waarin voor mij de essentie ligt van het christelijk geloof, gevoed wordt en gezicht krijgt."

Dat is mijn bijdrage aan het zoeken naar recht in de stad.
En dat is inderdaad een dagdagelijkse uitdaging.
Een telkens opnieuw proberen, met vallen en opstaan, met de vreugde en het verdriet, die bij intensief leven horen.

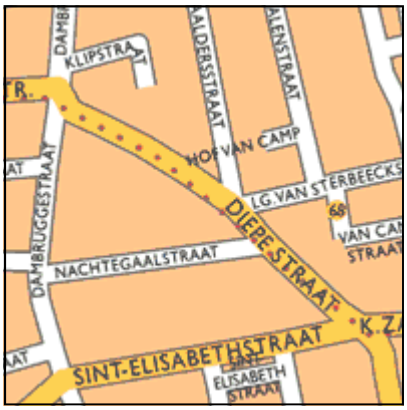

Foto's:
Jan van Dijk en Brandpunt 23

Exposure….
Wat zie ik?
Wat voel ik?
Wat denk ik?

Hoe steekt de buurt in elkaar, welke mensen wonen er, waar werken zij, werken zij wel? Hoe wonen zij, hoe zijn de gezinnen samengesteld, hoe en waar brengen zij hun vrije tijd door, waar genieten zij onderwijs, waar vinden hun religieuze samenkomsten plaats? Van welke structuren zijn zij afhankelijk, waar bevinden zich de sociale diensten? Waar de café's, de winkels, de kantoren...
Maar ook: waar zijn de verbanden met de hele stad? Met andere buurten? Waar zit de macht, wie heeft het hier voor het zeggen in deze stad? Welke invloed heeft die macht op deze buurt? Op welke manier kunnen mensen uit deze buurt participeren aan dit "voor het zeggen hebben"?
Om de dynamiek van een stad te leren kennen, om het leven van mensen in die stad te leren plaatsen, moeten we ons laten onderdompelen.
En dat kunnen we het beste doen door op stap te gaan met mensen, te leren kijken met hun ogen, te leren luisteren met hun oren en te leren gaan waar hun weg gaat.

Dat lummelen is een heidens karwei. Dat kost wat. Maar 't baat vooral.
't Brengt zoveel dat je van tijd tot tijd zelfs ervaart wat genade (= gein) betekent.
Niet genade als een stukje "impressie van de allerindividueelste emotie", maar genade als een worsteling, als een herkenning, als een aanzet tot de strijd tegen onrechtvaardige structuren, genade als de grote woede in de buik.
De genade die je terug op de poten zet, met de voeten in de aarde en met het zicht op de hemel.

Om mens te zijn

Een plaats
om te hopen
maar ook om te treuren,

om te zingen
maar ook om te kreunen,

een plaats
om te eten
maar ook om te hongeren,

een plaats
om mens te zijn,

weerbaar en kwetsbaar,
allermenselijkst mens.

Hans Bouma

Wandelen met een pastor

Met Ina Koeman loop ik door Antwerpen-Noord. Onderweg groet ze verschillende bekenden, stopt even, maakt een praatje, vraagt hoe het met de gezondheid is. Ik volg dat met stijgende verbazing en vraag: ik ken dit van een dorp, maar Antwerpen, dat is toch een grote stad?
Ik ben immers stadspredikant....

Dit voorval is een jaar of vijf geleden. Het is voor mij sindsdien onlosmakelijk verbonden met het begrip stadspastor. Ik kies voor de term pastor. Die dekt de inhoud beter dan predikant.

Ik weet niet wie op de gedachte gekomen is om een stadspastor aan te stellen. Die persoon komt lof toe. Veel waardering verdient de Verenigde Protestantse Kerk in België. Je moet maar durven als kleine minderheidskerk een van je predikanten als stadspastor in Antwerpen te benoemen.
Wie zat daarop te wachten? Die beslissing getuigt van visie.

Lof, respect en waardering komt vooral toe aan de mensen die tot nu toe invulling hebben gegeven aan deze functie: Gerben Hoogterp en Ina Koeman.

Een stadspastor draagt bij aan sociale samenhang. Mensen zijn voor de stadspastor geen nummer, dossier of probleem. Ze zijn mens en worden gekend. Daarna en daarin is er ruimte voor specifieke aandacht, het delen van zorgen, een bemoedigend woord.

Ik kies voor de term pastor, herder. Een herder anno nu heeft een paar lange benen of een solide stadsfiets, een opmerkzaam oog, luisterende oren en een warm hart. Zo houdt zij of hij mensen in het oog en houdt ze bij elkaar. Geef elke stad zo'n pastor.

George Hooijer
Stichting Rotterdam

4. Achtergrond: Urban Mission - Bob ter Haar en Tony Addy

Missie in niet het propageren van geloofsovertuigingen of het versterken van kerkelijke gemeenschappen. Missie is het werk van de Geest(Missio Dei) die bezig is in de chaos van de wereld orde te scheppen, de verhoudingen te herstellen, om te zien naar achterblijvers, gerechtigheid en vrede te zoeken.
Het is de roeping van de kerk / de gelovigen op het spoor te komen van die "beweging van de Geest" in de (overlevings)strijd van mensen en er dan aan mee te doen.
Missie is daarom ook mensen bewust te maken van hun eigen kracht (als individu en als lid van een gemeenschap) en hen te ondersteunen in de ontwikkeling van hun strategie.

Bob ter Haar

UM is een kritische zendingbeweging van protestantse huize, die in de 60 er jaren van de vorige eeuw is ontstaan. Het is een onderdeel van een *maatschappijkritische* beweging die wilde zoeken naar eigentijdse wegen om het Evangelie te communiceren en te leven in de moderne tijd. De Wereldraad van Kerken heeft deze beweging wereldwijd gestimuleerd en vorm gegeven.
UM kwam vooral tot ontwikkeling in de achterstandwijken van grote steden in de VS en in steden en dorpen in Azie (m.n. in India , Indonesië)
De beweging is nauw verwant met de "*bevrijdingstheologie en praxis"* die meer RK-wortels heeft en zich ontwikkelde in Latijns Amerika en op de Filippijnen.
In Nederland en België heeft UM o.m. vorm gekregen in het werk van het PSC en het Wijkpastoraat, maar ook in het werk met laaggeschoolde arbeiders in de industrie. (Industrial Mission)

Het is de beweging van het "globaal project" dat "lokaal" wordt uitgevoerd.

Globalisering

Globalisering verbindt waardevolle functies, mensen en streken wereldwijd, maar vooral in de centrale economieën van de VS, Europa en Japan/ Z.O. Azië. We zien dat heel duidelijk in de wereldwijde crisis van dit moment. Een crisis die reeds in de zeventiger jaren zijn oorsprong heeft en in 2008 tot een dieptepunt kwam. Tegelijkertijd schakelt diezelfde globalisering mensen en gebieden uit, die niet interessant zijn , geen waarde hebben, mensen en gemeenschappen die niet uitgebuit worden maar eerder 'er niet toe doen'.

Deze delen van maatschappijen, gebieden of steden en in sommige gevallen hele landen, vormen een nieuwe "vierde wereld".
Een wereld van informele economieën.
Deze nieuwe wereld heeft in veel gevallen verbindingen gelegd met de ontwikkeling van wereldwijde criminele economie , omdat mensen in hun wanhopige poging aan de armoede te ontsnappen, de verboden begeerten in de rijke gemeenschappen trachten te bevredigen.

Maar wat gebeurt er als de levensverhalen van mensen werkelijk veranderingen ontdekken, nog voor die veranderingen hun politieke uitdrukking vinden in structuren en meningen van " de hoofdstroom" ?
Welke verhalen vertellen mensen over hoe zij werkelijk hun werk, hun baan, en hun activiteiten verstaan?
En welke gereedschappen heeft urban industrial mission om dat werk te doen?

Vergeten mensen op vergeten plekken

Ons startpunt is om ons allereerst te richten op "vergeten mensen – vergeten plekken" en te werken in op de breuklijnen van maatschappijen en economieën.
We leggen de nadruk op luisteren, onderscheidingsvermogen, verantwoording naar de mensen, vragen, fysieke ervaringen. We bedoelen niet een instituut dat welzijnsprogramma's aanbiedt, al zullen we druk bezig zijn met "welzijn".
We richten ons op een project van opbouw van solidariteit," vanuit de kerk naar buiten", een levende kritiek op de institutionele realiteit.

Om bij dat soort activiteit betrokken te zijn, heb je meer nodig

dan gereedschappen, methoden.

Het is verbonden met de thema's van de eigen identiteit , motivatie en aansprakelijkheid. Mensen die in URM werk betrokken zijn moeten een soort schok ervaren. De URM werkers bouwen aan een "gemeenschap van geschokten". Maar solidariteit met wie?
Juist met hen die verzwegen worden door de heersende ideologie, de dominante verhalen.

Het werk van URM is daarom een theologisch project, niet bezig met "iets te vertellen aan iemand", niet bezig met de identiteit van de kerk of de kerkelijke gemeenschap, maar allereerst bezig met "de ander".
Het is het project van luisteren, onderscheiden, bouwen van een gemeenschap met diversiteit in ras, geslacht, geloof,…en van het vinden van de eigen identiteit vanuit die gemeenschap. Hier vanuit zijn er verhalen te vertellen en hier vanuit komen er momenten van feesten en vieren!
Ten slotte zullen we geen overtuigende werkers aan transformatie zijn als ons leven niet gekarakteriseerd wordt door humor en gevoel voor vreugde!

'Het spirituele leven vindt zijn samenvatting in het liefhebben. Liefhebben is niet het goede willen doen, of helpen, of iemand beschermen. Als we zo handelen, zien wij de naaste simpelweg als een object, en zien we ons zelf als edelmoedige en wijze mensen. Dit heeft niets met liefde te maken, liefhebben is ons verbinden met de ander en in hem Gods vuur ontdekken."
(Thomas Merton)

THE EUROPEAN CONTACT GROUP FOR ECUMENICAL SOCIAL ACTION (ECG)
The European Contact Group (ECG) is a pan-European ecumenical network of practitioners engaged in social action from churches and faith communities coming together to learn, to exchange experiences and to work together through theological, social and ethical reflection and practical projects.
Our concerns in ecumenical social action are:

- To improve the conditions of employment and working life
- To promote sustainable rural and urban communities
- To combat injustice, exclusion, racism and discrimination
- To influence church and public policy on these issues

5. Achtergrond: Presentie - Dini van Os en Andries Baart

PRESENT ZIJN!
De presentiemethode is een manier van omgaan met mensen die Ina zeer na aan het hart ligt en waarmee ze al die tijd met vreugde heeft gewerkt. Daarom willen we u hier graag, weliswaar in een zeer korte versie, iets over doorgeven.

De kern van presentie
De kern van alle presentie draait om relaties: in relatie staan, relaties aangaan en onderhouden, denken en oordelen vanuit (zorg) relaties, relaties stichten en beheren, mensen bergen in relaties, mensen sterken in relaties.

Welke woorden, begrippen hebben we ervoor?

Hoe mooi de kern ook mag zijn, eenvoudig is anders. Want wat is een relatie eigenlijk? Hoe wordt die gesticht en onderhouden?
Als je anderen wilt helpen, wilt steunen, en je doet dat vanuit de relatie, wat doe je dan eigenlijk?

De mens is een relatie-wezen, zonder relaties kan de mens niet bestaan, je wordt pas mens als je in (een) relatie staat.

Wat is eigenlijk een relatie? Hoe groeit een relatie? Je hebt eerst contact, daaruit kan een gesprek voortkomen… zo heeft een contact groeimogelijkheden, het kan een relatie worden.

Voor het uitbouwen van een relatie is aandachtigheid nodig, vluchtigheid en een relatie gaan niet samen. In een relatie ben je uit op de ander: ik zoek naar de ander, de ander moet zich kunnen laten zien; als ik uiteindelijk langs de ander heenkijk kan ik nooit weten wat ik voor die mens kan betekenen, noch kan ik ontdekken wat zhij voor mij kan betekenen.

Om present te zijn (denk aan de naam van God: Ik zal er zijn voor jou) is het uitbouwen van relaties de enige mogelijkheid. Aandachtigheid, er-mogen-zijn, tijd maken, de ander je agenda laten bepalen… We stemmen ons op elkaar af….

Een relatie is ook een podium waar iemand zich kan laten zien zoals zhij is, de plek waar je tevoorschijn mag komen: wie is dit, waar draait het om in het leven, wat kan hier goed zijn? Mensen moeten rustig tevoorschijn kunnen komen, zachtjes eigenlijk, de opgebouwde relatie is de plek waarin dat kan. Ze kunnen zich laten zien. Heel eenvoudig: samen kleine dingen doen, afwassen, opruimen, boodschappen… Langzamerhand zullen mensen kunnen durven praten over angst, schaamte, schuld, pijn, rouw… Langzamerhand zal troost genezing brengen… Maar wat is dat een lange weg.

In de relatie kunnen we aan mekaar laten zien wat we “met elkaar hebben”. Wat we voor elkaar betekenen.
Een relatie is weldadig, voedt jou en de ander. In een relatie kan ik veilig zijn, geborgen zijn, word ik gezien en gekend. Dat ik er ben blijkt de moeite waard. In een relatie kan geëerd worden, je kan gezien worden, zoals je graag wilt zijn: ik doe mijn best – ik wil echt van die drank af – zie me als “mens-op-weg” en niet als “die verslaafde”. De relatie erkent jou – als mens – vernedert je niet, geeft je (zelf) respect… De weldadigheid druipt er af!

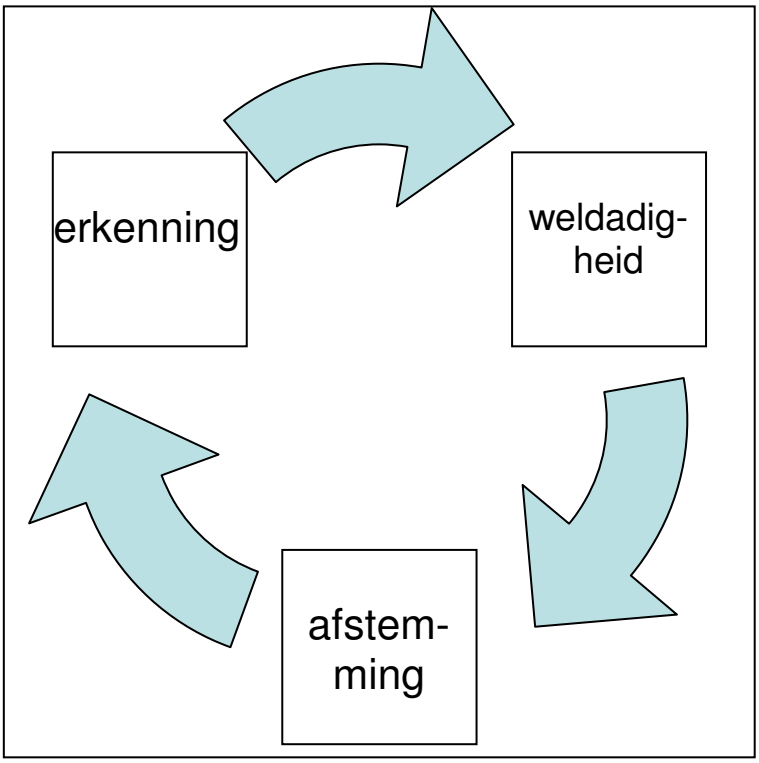

Relaties gaan om erkenning, gezien worden, mens mogen zijn. Dit vereist het vertellen van verhalen en levensgeschiedenissen kennen. Het afnemen van vragenlijsten leidt bv niet tot het gevoel van erkenning.

Weldadigheid betekent nabijheid, vertrouwen, herbergzaamheid: aan jou kan ik me toevertrouwen, jij snapt het wel, bij jou kan ik wel een foutje maken want ik kan het herstellen.

Afstemmen op wie ik ben, respecteren van hetgeen niet kan, kwetsbaar zijn: wat zou ik kunnen doen dat goed voor jou kan zijn. Wederzijdsheid!

Tijdens mijn stage ben ik veranderd:
de visie op “ocharme die arme” is in een totaal ander perspectief is gekomen door de “ervaring van het meeleven met…”

Hilde Vercruysse

Aandachtigheid

De Eekhoorn en de mossel (Uit: Toen niemand iets te doen had van Toon Tellegen)

Toen de eekhoorn nog lag te slapen blies de wind een brief onder zijn voordeur door. De eekhoorn hoorde het geritsel van het papier, sprong uit bed en maakte de brief open. Het was een kleine, grijze brief en hij rook een beetje zuur.
De eekhoorn las:

Beste eekhoorn,
Hierbij nodig ik je uit voor mijn feest. Het is een heel klein feest. Ik nodig niemand anders uit. Kom je zo meteen?
Mossel

De eekhoorn kleedde zich snel aan, pakte een potje gepekelde beukennoten en liep zo snel mogelijk naar het strand. In een inham woonde de mossel. De eekhoorn klopte op zijn schelp.

“St,” hoorde hij binnen fluisteren.
“Ik ben het,” zei de eekhoorn zacht, “de eekhoorn.”

De mossel deed zijn schelp op een kier open en keek de eekhoorn aan.

“O,” zei hij.
“Gefeliciteerd,” zei de eekhoorn. “Ik heb iets bij me.”
“Zet maar neer,” zei de mossel.

De eekhoorn ging zitten. Het warme zeewater golfde rond zijn staart en tegenover hem deinde de mossel heen en weer.

Het was een hele tijd stil. Toen vroeg de mossel: “ Vind je het een leuk feest?”
“Ja hoor,” zei de eekhoorn.
“Weet je,” zei de mossel, “op grote feesten moet je altijd lachen.”
“Ja,” zie de eekhoorn.
Toen was het weer stil. Na een hele tijd pakte de mossel een stukje zoethout onder zijn schelp vandaan.
“Ik heb nog wat lekkers voor je,” zei hij.
“Heerlijk,” zei de eekhoorn en begon op het stuk zoethout te kauwen.
“Ik ben niet jarig, hoor,” zei de mossel even later.
“Nee?” vroeg de eekhoorn.
“Nee,” zei de mossel. “Mijn verjaardag vier ik nooit. Want dan moet je altijd van alles voorbereiden.”
“Ja,” zei de eekhoorn.
“Het is zo maar een feestje.”
“Oh.”

Het was weer lange tijd stil. De mossel keek de eekhoorn onafgebroken aan en de eekhoorn liet de zonne-stralen van het water tegen zijn gezicht kaatsen.
“Is het gezellig genoeg?” vroeg hij.
De mossel knikte.

Tegen het eind van de middag zei de mossel: “Nu moet je gaan. Dag.”

Hij deed zijn schelp dicht en liet zich wegdrijven.

“Dank je wel,” zei de eekhoorn nog, maar de mossel hoorde hem al niet meer.

Langzaam en tevreden waadde de eekhoorn naar de kant en wandelde langs het strand terug naar het bos.

6. Borgerhout: een plek om te leven -Ina Koeman

Gerben woonde de eerste tijd van zijn stadspredikantschap in Borgerhout, samen met Lies. Ina woont er al twintig jaar.
In Borgerhout is er veel gebeurd. De eerste jaren was er een sterke verbinding met allerlei bewonersgroepen en organisaties, mn omdat het PSC indertijd gevestigd was op het Groeningerplein. In latere jaren was er vooral de verbinding met de parochies binnen de dekenij, die sinds 2006 overgegaan is in de Federatie.
Het wonen in deze bijzondere plaats in Antwerpen is ook altijd een inspiratie geweest voor het verdere werk in de stad.
Borgerhout-Beter-Bekeken was een tegenbeweging voor de grote opgang die het Vlaams Blok, later Vlaams Belang, in dit Antwerpse district maakte. Veel discussies, veel luisteren, veel verzet tegen racisme, veel samenwerking en veel activiteiten maakten deze beweging tot een sterk getuigenis van “hoe-samenleven-kan”. Het was heerlijk om daarin mee te draaien. Toen later BBB werd omgedoopt tot Borgerhoudt-van-mensen was de slagkracht van de eerste jaren al opgenomen in het burgerlijk fatsoen en werd deze beweging één van de toffe organisaties van het Borgerhoutse middenveld.

De Sleutel/Es Sarout

“De Sleutel/Es Sarout”, een vrouwenbeweging, waarin (vooral) Marokkaanse en Belgische vrouwen elkaar maandelijks ontmoetten en hun leven deelden, bestond vanaf 1981 tot 2006, toen de laatsten der “Sarouters” besloten om de vrouwenbeweging stop te zetten. De activiteiten en acties waren velerlei. De maandelijkse kerngroepvergaderingen en de Open-Huizen, waarbij vele vrouwen in Borgerhout anderen welkom heetten in hun eigen huis, zijn pareltjes aan de kroon van DS/ES.

De veranderende samenleving, jongere Marokkaanse vrouwen die gingen werken, de veroudering van de groep waren drie factoren, die ons deden beslissen om actief te stoppen en niet dood te bloeden. Daarvoor waren die vijfentwintig jaar te kostbaar geweest.

De goede herinneringen, de moed en de kracht die het gedeelde leven gaven, zijn levenslessen die we voor de rest van ons leven koesteren.

De decanale werking

In 1989 richtten enkele actieve priesters en leken de "oecumenische" werkgroep Borgerhout-Leeft op.
"Oecumenisch" omdat Ina één van de medeoprichters was...
We richtten ons op Borgerhout en dan met name op de 7 parochies (er wordt nog altijd gesproken over extra- en intramuros: 4 binnen en 3 parochies buiten de muur). Prachtige jaren hebben we gehad. Toen rond het jaar 2000 de werking wat anders werd gestructureerd, veranderde voor sommigen ook het engagement, maar dat deed niets af van de zorg en de vreugde over de multiculturele samenleving, die Borgerhout zo bepaalt!

Welzijnsschakel

Vanaf 2003 was er structureel de inbedding in de Welzijnsschakel. Een vrijwilligersploeg vanuit de ganse federatie Borgerhout, die zich inzet voor en samen met de mensen uit de rafelrand. De oude eenzame vrouw, de verarmde weduwe, de asielzoeker, de mens die Nederlands wil leren, de achterdochtige psychiatrische patiënt… bij de WZS is iedereen welkom en wordt met alle opgetrokken op een "vriendachtige manier". Het is tof om de vrijwilligers te mogen ondersteunen en samen met hen te leren hoe "goed samenleven" wordt ontdekt, ervaren, gevierd …

Er gebeurt veel goeds
bij mensen
die kwaad verdrijven
en opkomen voor de medemens.
En ook bij velen
die niet tot onze gemeenschap
behoren.
Wij hebben het monopolie van de
naastenliefde niet.
Velen zijn er
die God niet kennen
en Hem toch laten gebeuren,
en zo zijn naam
"Ik zal er zijn"
vervoegen.

Leidraad van WZS

Hoe kunnen we op een goede manier omgaan met gekwetste mensen. Dit is een vraag waarop geen pasklaar antwoord is. Misschien is er wel een leidraad, een richtingaanwijzer. Deze leidraad is het uitgangspunt van Welzijnsschakels: we willen kansarme mensen echt leren kennen. We willen niet alleen maar kijken naar de verschillen. We willen zoeken wat ons verbindt, wat we gemeenschappelijk hebben. Dit zoeken vraagt een open basishouding.

Vijf kapstokken die we belangrijk vinden als basishouding:

1. in gesprek gaan met mensen in armoede
2. samen dingen doen
3. bewust zijn van het leefwereldverschil
4. aanvaarden van onmacht
5. verbondenheid: over gelijkenissen en verschillen

Om de armoede uit te roeien moeten we haar wortels aanpakken, niet alleen de onmiddellijke noden, en dat vereist een belangrijke politieke inspanning van staten en internationale organisaties: **armoede heeft dus een sterke politieke dimensie:**
"De strijd tegen armoede is een door en door politiek onderwerp. In de meeste gemeenschappen betreft armoede de ongelijkheden in de verdeling van macht, rijkdom en kansen."
(United Nations Development Report, UNDP 2001)

Naar aanleiding van de millenniumdoelstellingen, destijds opgesteld door de UN, werden in Vlaanderen de decenniumdoelen al worstelend met de realiteit geformuleerd als volgt:

Gezondheid:
Een halvering van de gezondheidsongelijkheid tussen arm en rijk
Arbeid:
Een halvering van het aantal gezinnen waar niemand werkt
Inkomen:
Voor elk gezin, ongeacht de samenstelling, minstens een inkomen dat de Europese armoederisicodrempel bereikt (nu 645€ - minstens 777€)
Wonen:
Een toename van het aantal goede en betaalbare huurwoningen met 150.000 eenheden, waarvan minstens de helft sociale woningen zijn
Onderwijs:
Een daling tot 3% van laaggeletterdheid en laaggecijferdheid bij jongeren, in alle onderwijsvormen en voor alle jongerengroepen
Samenleven:
Mensen in armoede verbreden hun netwerken

Samen met de opstellers en Welzijnszorg opteren we ervoor om in 2017 deze doelen bereikt te hebben! Er is dus nog veel werk aan de winkel!

We zitten samen achter een tafel: dit wordt het zoveelste forum over interlevensbeschouwelijke dialoog. We zijn uitgenodigd door een Hogeschool, en de studenten mogen vragen op ons afvuren. Een boeddhist, een moslim, een jood, een vrijzinnig humanist, een katholiek en een protestant. 't Was lang geleden dat we elkaar hadden gezien, maar we zijn er weer! We voelen ons thuis bij elkaar. We kunnen opnieuw aan mekaar en aan anderen vertellen, waarom we dit zo belangrijk vinden. Hoe we elkaar steunen in de strijd om erkenning, respect en recht. En hoe we onze levensbeschouwing nodig hebben om deze strijd vol te houden.

Dagboekcitaat, Ina

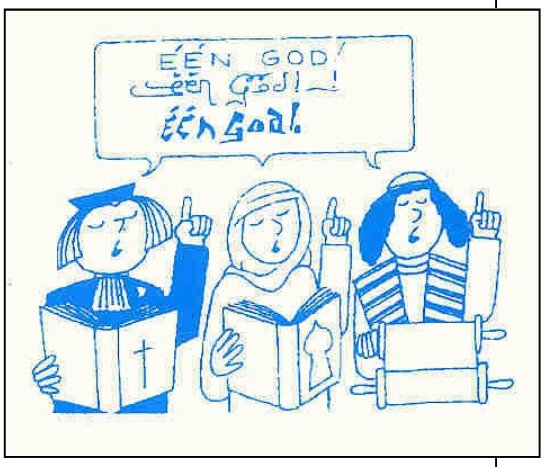

…Ik droom van een nieuw
Cordoba
Van Turken, Afrikanen
tesamen op een plein
Met Papen
En met Joden
Die ook Sinjoren zijn…

Wannes Van De Velde

7. Interlevensbeschouwelijke dialoog - Ina Koeman

Werkgroep Interlevensbeschouwelijke Dialoog Antwerpen

Antwerpen is als havenstad steeds een draaischijf en ontmoetingsplaats van vele culturen en religies geweest.
Vanuit de hedendaagse situatie moet de traditie verder kunnen ontplooid worden.
Aldus kan de plaatselijke bevolking kansen geboden worden te leren omgaan met andersdenkenden.
Vanuit de werkgroep interlevensbeschouwelijke dialoog groeiden er naast reeds bestaande initiatieven andere en werden nieuwe kansen geschapen.

De WIDA werd opgericht in 1993, toen Antwerpen culturele hoofdstad van Europa was. De werkgroep heeft bestaan tot 2006 en zowel Gerben als Ina hebben zich in de interreligieuze (later interlevensbeschouwelijke) dialoog geroerd.
Ina is een aantal jaren voorzitter geweest. Nadat in 2005 de stad (na vele gesprekken met o.a. de WIDA) "Cordoba (aan de Schelde)" oprichtte, veranderde de werking van de WIDA en gingen de deelnemers hun eigen weg. Zij verloren echter niet het contact en van tijd tot tijd zien we elkaar terug in panels en studiemomenten. Een waardevolle tijd.

"Interlevensbeschouwelijke dialoog betekent voor ons openheid tussen mensen van diverse religieuze en levensbeschouwelijke tradities, die elkaar willen ontmoeten. Wij doen pogingen om elkaars problemen en interesses te leren kennen en zo elkaars verhalen te leren verstaan.

Van daaruit ijveren we samen voor een mensvriendelijke samenleving, wars van elke vorm van superioriteitsgevoel.

Daarom is het van het grootste belang:

* Geïnteresseerd te zijn in de veelkleurige wijze waarop verschillende overtuigingen gestalte geven aan hun levende traditie door zang, gebed, meditatie en andere vormen om zich existentieel te uiten.
* De kracht van ieders overtuiging te leren ontdekken.
* Te streven naar een constructief bevragen van elkaars en van het eigen erfgoed en het daaruit gegroeide ethos.
* Ruimte te laten aan de naaste vanuit een goed begrepen eigenheid.

In een steeds meer vervlakkende maatschappij stimuleert een dergelijke interreligieuze en interlevensbeschouwelijke dialoog de spirituele diepgang en de vredestichtende kracht die aanwezig is in elke humane religie en/of levensfilosofie".

(Uit de voorstellingsbrochure uit 2002)

"Elke gemeenschap wordt er beter van als conflicten niet worden versmacht onder een zoveelste mantel van liefde. We weten immers dat er veel onvrede bestaat in onze middens. Onvrede over kleine en grote feitjes en feiten die het leven zuur maken. We weten ook dat we in de akker van de onvrede geen duizend bloemen kunnen laten bloeien als we die akker niet proberen om te woelen tot vruchtbare aarde." Mooi, hé… maar iedere keer is zo'n omwoeling weer een risicovol gebeuren

In de begeleidingscommissie werd meermaals gesproken over dit aspect van het werk van Ina. Deze dialoog blijkt niet voor iedereen een zelfde zin en waarde te hebben. In een brief aan de gemeente Boechout schreef de commissie in januari 2008 het volgende:
"Wij vinden dat je in de huidige samenleving een interreligieuze dialoog als christen moeilijk uit de weg kan gaan. Praten met en luisteren naar anderen bevordert ons inziens de onderlinge verstandhouding tussen de verschillende godsdiensten. Als we niets weten van elkaars achtergrond zal er altijd een kloof blijven tussen de verschillende culturen. Wij zijn van mening dat wij als christenen geïnteresseerd en respectvol omgaand met moslimmedeburgers, ook wederzijds respect en interesse mogen verwachten. Zo kan er een basis ontstaan voor vertrouwen en vriendschap tussen mensen van verschillende geloven

Dat dit niet makkelijk is, begrijpen wij. Alles hangt af van in welke buurt de gemeente zich bevindt of waar haar leden wonen. Dat dit enige specialisatie vereist, lijkt ons iets te sterk uitgedrukt. Wij denken dat het meer een aanvoelen is, met wie het kan en met wie niet. Er zijn er altijd met wie niet valt te praten en dat zijn heus niet altijd moslims.

Dat de stadspredikant hieromtrent initiatieven ontwikkelt lijkt ons een logisch gevolg, voortkomend uit haar werkzaamheden in een multiculturele stad als Antwerpen. Anderzijds willen wij ook niemand dwingen een interreligieuze dialoog aan te gaan. Zoals eerder vermeld is het een kwestie van aanvoelen. Wij zijn ons er van bewust dat dit niet voor iedereen vanzelfsprekend is."

Ina wil haar ervaringen graag met u delen!

Wat heeft die dialoog jou nu eigenlijk gebracht?

Een vraag die vaak gesteld wordt. De dialoog, het respectvol omgaan met de overtuiging van een ander,heeft mij véél gebracht. En zal mij nog veel brengen. In de eerste plaats heb ik veel geleerd over de godsdienst van anderen. Zowel in theologisch als in ethisch opzicht. Ook ben ik telkens opnieuw bevestigd in mijn overtuiging, dat geloof mensen kracht geeft. Kracht om zichzelf te worden, om gemeenschap te scheppen, om het leven te vieren… ondanks lijden en dood. Mijn eigen "protestantse geloof" is er door verdiept. Ik ben scherper geworden in het onderscheiden van religieus gezwijmel en krachtdadige overgave aan God. Mijn vertrouwen is gegroeid - ik durf meer van "genade" te leven… hoef niet alles zelf te kunnen of te weten. Leer om het westers gedachtegoed meer te waarderen, maar ook des temeer kritisch onder de loep te nemen. Noem de dingen (en de goden) bij hun naam. Ik blijf protestants, zelfs dominee, en zie steeds meer de kracht van de Heilige Geest, die waait waarheen zij wil!
Mijn geloof is een stukje van de waarheid, die het bezit is van God zelf. Dat helpt me mijn eigen traditie te relativeren en tegelijkertijd ook des te meer beminnen. Elk op onze eigen wijze mogen we Gods kinderen worden. Spelend dat de wereldomgekeerd er al is. Nou ja, zo nu en dan tenminste!

Toen ik vanmorgen de deur uitging en op mijn fiets stapte, zag ik het weer. Mijn Pakistaanse buurvrouw raapte voor het huis van de Spaanse buurvrouw een weggeworpen brood op, en legde het op de vensterbank. Ik wist dat mijn Belgische buren voor de zoveelste keer zouden zeggen: "Dat ze die rommel toch es bij zich houden"... en dat Marinella haar veger zou pakken, en het vieze brood zuchtend zou wegvegen, en ook dat Fatouma zou weten: "Ik heb het goed gedaan, want brood mag niet vertrapt worden. Brood is leven"...
Over brood zouden we veel kunnen zeggen in onze straat. Want brood heeft in al de verschillende huizen een andere betekenis. En tegelijkertijd brengt brood in al de verschillende huizen leven! Dat is dan toch het gemeenschappelijke.
Een paar jaar geleden organiseerden we met onze interculturele vrouwengroep De Sleutel - Es Sarout een "broodnamiddag". Alle aanwezige vrouwen - en dat waren er rond de tachtig - legden haar brood op een tafel in het midden van de ruimte en vertelden daarbij haar eigen broodverhaal. Dat was prachtig! Ik heb nog nooit zoveel verschillende verhalen over de waarde van brood gehoord, noch over de manier waarop het gebakken, gegeten en gedeeld wordt! Het was een middag om nooit te vergeten. Op zo'n dag weet je weer dat de belijdenis:"We leven niet bij brood alleen" juist zinnig is, omdat brood zo'n essentieel levensnoodzakelijk onderdeel is van het leven. Neen, en natuurlijk blijft het dan niet een "gewone etenswaar", het brood krijgt een levenswaarde in zichzelf.

Dagboekcitaat, Ina

We hebben christenen nodig om het gebod van de naastenliefde opnieuw leven in te blazen, en moslims om ons opnieuw over te leren geven aan God, joden om weer te weten hoe wijsheid de eeuwen trotseert is, boeddhisten om weer te hopen op wedergeboren worden, vrijzinnigen om kritisch in vraag te blijven stellen wat voor "zoete koek" wordt aangenomen... In de stad van de mens, ook in de stad Antwerpen, hebben we zoveel mensen met zoveel gaven. Al die gaven inzetten voor de toekomst van de gemeenschap, de wereld, stad... wat zou dat een prachtige samenleving opleveren.
Geloven in de stad van de toekomst helpt ons al die verschillende gaven te erkennen, te zien, ons daarover te verheugen. (Borgerhout leeft, 2000)

Tot Leven komen

Samen met KMS heeft Ina de **Kruisweg van de Immigrant** gestalte gegeven; een project van bijzondere aard. Het verhaal van het lijden in woord een beeld, het verhaal van de immigrant, van de gebukte, de gebroken, de geschonden mens. Van de eenzame in een vreemd land, van die eenzame mens, die wij liever niet zien staan, aan die wij vlug voorbij willen gaan. Slechts een nummer in een dossier is zijn eigendom, een eigendom op een hoge rek in een koud gebouw. De sterke teksten echter bij de beelden, die behoren de immigrant toe, die heeft Ina aan **hem** opgedragen, aan de vluchteling, aan de verstotene, de ongewenste mens die met zijn schijnbaar lege ogen toch ziet en vooral de kruisweg voelt, die hij moet gaan. Beelden en teksten van deze kruisweg dragen ver, oneindig ver, brengen ons echter gelijktijdig terug naar de grond, naar de naakte aarde. Aarde, die aan iedereen toebehoord.
Elke dag een beetje dood gaan. Een ervaring waarvan vele mensen met een migratiegeschiedenis kunnen getuigen; mensen, die dan toch weer rechtop komen, om niet uit te doven, niet verdoofd te blijven liggen.
De strijd voor de gerechtigheid is de strijd voor het leven zelf. Dat vraagt om hardnekkigheid, om geduld, om woede, om inzicht en om trouw en vooral ook om tederheid. Een tederheid, die Ina eigen is, haar vredig wapen is, om het leed op papier ze zetten en in al zijn diepgang te verwoorden, om het tenslotte uit te schreeuwen.
Graag nemen we aan dat we in de begeleidingscommissie voldoende attentie hebben geschonken aan Ina om ze bij haar werk te ondersteunen? Het was een lange en moeizame weg, maar hoe dan ook, deze bijzondere kruisweg is geboren, tot leven gekomen, tot leven door het lijden heen. Uiteindelijk mochten we in de maand mei het resultaat bekijken en beleven. In de grote kapel van het TPC in Wilrijk werd de kruisweg door oud-bisschop Paul Van den Berghe plechtig en onder grote belangstelling voorgesteld.

Inge Boonen, lid commissie

8. Kerkwerk Multicultureel Samenleven en kerkasiel.anders

In de stad, in de kerk, in Borgerhout, in de dialoog…
overal kom ik KMS tegen.

KMS
KERKWERK
MULTICULTUREEL
SAMENLEVEN
BEWEGING VOOR INTERCULTURELE SAMENLEVINGSOPBOUW VAN DE VLAAMSE KERKGEMEENSCHAP

Samen:
ontmoetingsdagen
dialoogdagen
studiedagen
vieringen
teksten publiceren
kerkasiel organiseren
met het beleid discussiëren
de kerken betrekken bij de migratievraagstukken….
de kalender maken

Samen… zoveel en zo weinig.
Te weinig.
De problemen voor mensen zijn niet kleiner, maar groter geworden…. de samenleving verhardt, verkrampt door de jarenlange politieke crisis in ons land en door de wereldwijde economische crisis….

…….
Enkele mensen hebben een nachtverblijf
de wind wordt één nacht van hen afgehouden
de sneeuw, die hun was toebedacht, valt op straat.
Maar de wereld wordt daardoor niet anders
de relaties tussen mensen worden daardoor niet beter
de eeuw van de uitbuiting wordt daardoor niet verkort...
…….
Berthold Brecht

Als wij willen samenleven, moeten we minstens met twee zijn… We zijn met veel meer… En dat is spannend – en moeilijk – maar ook een enorme uitdaging voor onze stad…Multiculturaliteit begint daar waar twee of drie samen zijn… geen één mens is hetzelfde.
In onze verschillen ligt onze rijkdom… We willen samenwerken met elke groep of vereniging, met elke politieke partij en elk stadsbestuur, waarvoor die rijkdom een program is.
DUS GAAN WE DOOR! MET KMS! MET ANDEREN!

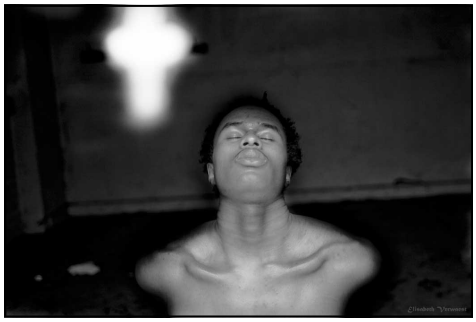

9. De Loodsen, katholiek stadspastoraat - Annemie Luyten

In het stageverslag van Jovita (studente theologie Leuven) lees ik ‘ Nadat ik reeds aan een 2-tal activiteiten deelgenomen heb voelt De Loodsen al veel vertrouwelijker aan. Voor mijn komst had Annemie Luyten een overleg met Ina Koeman, een uitstekend moment om met haar persoonlijk kennis te maken. Er is een goede samenwerking tussen De Loodsen en het PSC. Ina vertelt over de belangrijkste werkingen die in het PSC plaatsvinden. Verder lichtte ze me ook in over de pluraliteit aan werkzame krachten binnen dit centrum. (13/12/2008)

Dit tekent een beetje de vele contacten die gegroeid zijn tussen De Loodsen (Stadspastoraat) en het PSC (Protestantse gemeenschappen). Ook het feit dat we regelmatig ***stagiaires*** ‘uitwisselen’ of met gasten of mensen in vorming bij mekaar op bezoek gaan (cfr.Tochten van hoop) Al enkele jaren mochten we samen de langdurige vorming (8 samenkomsten) ***diaconie*** begeleiden. Daaruit is een formidabele intervisiegroep ontstaan, die door Ina verder begeleid wordt. Voor beide groepen deelnemers hielden we een terugkomdag, waarop beslist werd om de kwaliteit van de Presentie toch goed te bewaken en jaarlijks een ganse dag daaraan te wijden. (gepland voor 25 september 2009) In het kader van een ***onderzoeksproject*** ‘ Catacombenkerk in Antwerpen?’ in een vijftiental katholieke parochies, werd dit onderzoek ook verbreed in de drie Antwerpse Protestantse gemeenschappen. Focus ligt op: diaconie, gemeenschap, vieren, leiderschap.

De resultaten hopen we samen te kunnen bespreken in een open vergadering in de volgende maanden. Voor Ina en mijzelf is er ook de hoop om een steviger basis uit te werken voor de diaconie in onze gemeenschappen. (wie zal de vorming en kwaliteitsbewaking van de Presentie verder zetten?)
*(Het betreft de oprichting van een “steunpunt diaconie”. De bedoeling is om in dit Oecumenisch samenwerkingsverband Diaconie het deel van het werk van de stadspredikant, dat **niet** behoort tot het werk in het Protestants Sociaal Centrum, op te nemen samen met het werk dat gebeurt binnen de katholieke stadspastoraal.)*

Ook is er het mooie project van de ***oecumensiche bijbelvorming***, waar in de maand februari de Handelingen aan bod kwamen. Het werd gevolgd door een 45 tal deelneem(st)ers, waarvan de helft al voor de zoveelste keer aanwezig was (vorige jaren de vier evangelisten). Na Egbert Rooze en Bart De Bakker mocht Ina de verwerking van de drie eerste keren en het eigen accent naar voor brengen, mooi verwerkt in een handig boekje.
Er zijn nog vele andere terreinen waar we mekaar tegenkomen kerkasiel, welzijnsschakels, drukwerk vieringen,…. Het versterkt onze vriendschap en de inzet voor een meer solidaire wereld.

Met 2 leden van de begeleidingscommissie hebben we deelgenomen aan de vorming diaconie voorbereid en begeleid door Ina Koeman en Annemie Luyten van De Loodsen.
We waren gemiddeld met zo’n 10-12 deelnemers.
In het eerste deel bezonnen we ons over armoede. Armoede in de Bijbel, generatie- en andere vormen van armoede.
In deel 2 gingen we dieper in op Presentie en Exposure. Voor Exposure zijn we dan ook een uur in de buurt van het St Jansplein de straat op gegaan. Om daarna onze ervaringen en waarnemingen met elkaar te delen. Dit was heel interessant om te doen.
Deze vorming was een zeer leerzame ervaring.

Thamar Kinsbergen

Wandelingen door Handelingen

Inleiding — ds. Ina Koeman, De Loodsen, febr.2009

Algemeen
Praxis van de Apostelen: hun “dabar”-kracht (woord en daad)

De geboorte van de kerk/gemeente/lichaam van Christus

Van Jeruzalem naar Rome: vanuit het geestelijk centrum naar het politiek centrum.

Jeruzalem -> Judea -> Samaria -> Antiochie -> Rome

Hoofdrollen voor Petrus en Paulus

Context
Titus Flavius Domitianus:
*54 in Rome
*tweede en jongste zoon van keizer Vespasianus
*vader in 69 tot keizer wordt uitgeroepen, gaat van Judea naar Rome
*zijn oudere broer Titus zet de strijd in Judea voort waar in 71 n.Chr. Jeruzalem met zijn tempel wordt verwoest
* Vespacianus + Titus keizer
*81 uitgeroepen tot keizer na de dood van Titus
*86 eist hij titel “dominus et deus” op
*96 Vermoord (via complot van paleis, leger en senaat)

De structuur van de TeNaCH en van het Nieuwe Testament
Binnencirkel: Torah/ Evangeliën + Handelingen - de neerslag van Gods bevrijdende verhaal met de mensen.
Tweede cirkel: Nebiim/ Brieven - er wordt nagegaan of de Torah/ Evangeliën + Handelingen wel goed in praktijk gebracht wordt. Met aanwijzingen en aanmoediging als het goed gaat. Met protest als het niet goed gaat
Derde cirkel: CHetoebim/ Openbaringen): een brede waaier van menselijke reacties op ‘wet en profeten’

10. Gevangenispastoraat - Ina Koeman

Sinds augustus 1998 werk ik in de gevangenis. Eerst alleen op de vrouwenafdeling en vanaf 2000 ook bij de mannen. Tot 2005 bracht ik twee dagdelen per week in de "Begijnenstraat" door. Samen met mijn trouwe collega Greet Hulsman.
Na 2005 veranderde mijn opdracht en engagement, en zeker nadat in 2006 een nieuw decreet de pastorale ondersteuning in gevangenissen verbeterde.
Toen kon een vaste aalmoezenier aangesteld worden. Ik trok me wat verder terug en ben op dit moment alleen nog betrokken bij de maandelijkse Bijbelavonden (de enige echt oecumenische activiteit in de Belgische gevangenissen) en zes keer per jaar bij de diensten.
Soms mis het nog, dat intensieve meeleven met mensen in deze omstandigheid. In de gevangenis komt het er op aan. Soms lijkt het of je juist over de grens van het bestaan bent. In de gesprekken met de mensen botsen we soms op ongekende diepten. Op vragen, groter dan de wereld, groter dan ons hart. In de gevangenis klinken Bijbelwoorden nieuw. En ze betekenen zoveel. Ze geven woorden om het onzegbare te zeggen, ze geven ritme om op te leven Ze helpen om structuren te ontwarren, ook om dat wat niet te veranderen is, uiteindelijk te aanvaarden en te vechten voor wat wel te veranderen is. Ze helpen om medemens te worden. Om solidair te blijven.
Mensen kunnen er door rechtop worden gezet.

Ik ben heel blij dat ik deze ervaringen toch nog van tijd tot mag meemaken. Samen met mijn collega's. Bij de Bijbelavonden en de vieringen! Bijna altijd kom ik er bemoedigd van terug: de kracht die mensen elkaar kunnen geven zie ik als een wonder van Godswege.

Gebed (Jan van Opbergen)

Wij bidden
om een huis van bewaring
waar allen veilig zijn,
omdat de zwaksten er heilig zijn.

Wij bidden
om een huis waar zoveel aandacht is
voor al wie vraagt om brood en liefde,
dat niemand hoeft te roven
wat niemand hem wou geven.

Wij bidden
om een huis waar vooroordeel
en schone schijn zijn uitgedreven,
zodat de ene mens
omwille van de ander
niet wordt nagewezen, afgewezen, uitgewezen.

Wij bidden
om een huis waar gerechtigheid
het strafrecht zal overleven,
waar rechtspraak niet de wraak
maar de verzoening vorm zal geven

Wij bidden
om een huis waar de misdaad
van het nemen
is vervangen door de weldaad
van het geven.

Wij bidden
om een huis waar mensen wonen,
die voorgoed begrijpen:
wij zijn elkanders brood
en leven van elkaars genade.

Wij bidden
om een huis waar water en lucht,
licht en warmte, eten en drinken
eindelijk van allen zijn
en waar wij,
ter beschutting tegen weer en wind,
tij en ontij, alleen nog
met elkààr omgeven zijn.

Wij bidden
om een huis op naam van God
en in 's hemelsnaam op aarde:
een ander huis van bewaring.

Het gevangenenbezoek is een moeilijke, maar heel mooie opdracht. Je begint eraan, omdat je graag iets voor anderen wilt doen, maar na verloop van tijd merk je, dat je er ook veel voor terugkrijgt. Je bent soms onzeker, of je wel de juiste toon, houding of woorden zult vinden. Ook achteraf weet je vaak niet, of je het goed gedaan hebt. Echter, na verloop van tijd wordt het duidelijk, dat het belangrijkste is, dat je probeert nabij te zijn. Alleen luisteren en elkaars handen vasthouden is soms voldoende.

Greet Hulsman

Het verhaal van Peter

Peter was compleet geflipt… Hij zag het echt niet meer zitten en had het gevoel dat hij zijn hele leven voor niks had geleefd.
Alles was hem bij de handen afgebroken – en nooit had hij iets afgemaakt – nooit was er iets goed gelukt. En altijd had hij voor de mislukkingen de schuld bij een ander gelegd. Hij was uitgesloten van de samenleving, en had zo langzamerhand ook al zijn vrienden verloren. Niets kon hem nog iets schelen. En zo kwam hij in de gevangenis terecht…
En hier… door een woord, een gebaar, door hulp van een celgenoot, door de diensten in de kapel, viel opeens zijn frank… Hij had recht op leven en op toekomst – hij mocht voor zichzelf opkomen en zijn leven in zijn eigen handen nemen. Vergeving brak door. Hij geloofde voor het eerst van zijn leven in zichzelf én in God. Hij kon de gevangenis verlaten met heldere ogen en een hart vol hoop dat er toch leven mogelijk is. Hij wil nu lessen gaan volgen en werk gaan zoeken – hij is vol goede moed en gelooft dat zijn leven nu pas echt begint.

Boek jij bent geleefd

Boek jij bent geleefd,
zeg ons hoe te leven. –
In mijn letters staat geschreven
dat alleen de geest doet leven.
Licht en adem is de geest.
Daarom ben ik neergeschreven:
dat jij zonder angst zult leven
wat je leest.

Boek jij bent geleefd,
zeg ons hoe te leven.-
Wou je leven met zovelen
hier op aarde moet je delen:
licht en adem, geld en goed.
Wie maar leeft om meer te krijgen
die zal sterven aan zijn eigen
overvloed.

Boek jij bent geleefd,
zeg ons hoe te leven.-
Mozes heeft de weg gewezen,
hoor de woorden der profeten,
licht en adem zal er zijn
als je mens wordt zoals Jezus:
liefde als een mens aanwezig,
wijn van liefde, brood des levens,
zoals hij.

Boek jij bent geleefd,
zeg ons hoe te leven.-
Niemand weet hoe jij moet leven,
nergens staat het opgeschreven.
Liefde tegen liefdespijn,
vriendschap tegen duizend vrezen,
zoet dat bitter kan genezen,
mens voor mensen, recht en vrede,
licht en adem, heel veel leven
mag je zijn.

Vrouw, waar is je broer?
Mens, waar is je zusje?
't Meeste van een mensenleven
wordt het minste opgeschreven:
hoe zij trouw zijn aan elkaar,
lijden, sterven, liefde leren –
zouden wij dat ook proberen,
werd het waar.

Huub Oosterhuis

11. Bijbellezen - Ina Koeman

De Bijbel ligt voor mij aan de basis van heel het zoeken naar een goede, rechtvaardige samenleving. We kunnen er niet omheen: de bijbel is een politiek boek - vol levensechte, menselijke verhalen - vol dromen tegen de dood.
Het is een verhaal van een weg die mensen gaan - keer op keer: een verhaal dat gaat van slaven en sloven naar bevrijding, van wegtrekken uit het angstenland naar het land van belofte, van trekken door een woestenijn naar samenleven in een land van melk en honing, een verhaal van dood naar opstanding, van leven dat geen leven is, naar gevuld - vol - eeuwig leven.

Het evangelie, de Blijde Boodschap zit vol politiek-sociale geladenheid. En daarom kiezen we op grond van dat verhaal voor een politiek-sociale werkelijkheid waarin het leven goed is, een werkelijkheid waarin gerechtigheid en vrede bevochten worden op onrecht en geweld, we kiezen voor een samenleving, die open is, uitnodigend en verdraagzaam. En dat is een evangelische keuze.
De Bijbel is een radicaal boek
Hij stelt ons dag aan dag voor een radicale keuze.

Alle jaren door, steeds meer eigenlijk, mocht ik met mensen Bijbellezen. Vanuit het bovenstaande uitgangspunt. Mensen van overal en in allerlei groepen en gemeenschappen. Met religieuzen, katholieke en protestantse gelovigen, met godsdienstleraars en pastoraal werkers, met ongelovigen, met moslims, met mensen-in-armoede, met jongeren en ouderen. In de gevangenis en in kerken, in kloosters en in achterafkamertjes…
Prachtige ervaringen van zoeken en vinden, van delen en blij zijn, van leren en spelen, van vallen en weer opstaan.
Ik heb steeds meer mijn eigen manier gevonden. Probeer exegetisch en hermeneutisch op de hoogte te blijven en deel de vreugde over nieuwe inzichten met mensen.
Mijn Bijbelgroep "Brood en rozen" is het mooiste geschenk dat ik heb gekregen! Samen met mensen-in-armoede Bijbellezen geeft zoveel nieuwe, bemoedigende inzichten. En die dan nog es uitwisselen met anderen…

amsterdams
bemoedigend
bevrijdend
bibliodramatisch
delend
gelovig
gevangenissend
intercultureel
loodsend
motieferend
politiek
tof
theologisch
troostend
uitdagend
vroom en vrolijk
wtmmend
zoekend

12. Protestants Sociaal Centrum - Ina Koeman

Het PSC is alle jaren mijn uitvalsbasis geweest voor het werk in stad en kerk. De creativiteit en de inzet, de volharding en het plezier, die daar heersen hebben mij geïnspireerd. Ondanks de veranderingen en de telkens wisselende opdrachten heb ik er nooit genoeg van gekregen. Altijd opnieuw heb ik mij "op weg gezet" gevoeld door de mensen. De bezoekers in de eerste plaats: de mensen-in-armoede en de vluchtelingen, maar ook de vrijwilligers en het team. Ik heb leren leven met het lijden en de doodservaringen, en die steeds beter kunnen plaatsen: de armgemaakte mensen hebben mij door hun ogen leren kijken. Het perspectief van de "wereld-andersom" beleef ik door hen. Elke dag opnieuw! Zij stoken mij op om telkens opnieuw in verzet te komen tegen de wereld die nog niet de aarde is, die God heeft bedoeld.

Bij de opening van het nieuwe huis 1995.

Gerben heeft in het zoeken en vinden van dit huis zijn enorme creativiteit, durf en volharding volledig getoond!
Door hem durfden wij het aan en hebben we daarna nog menig staaltje van deze durf laten zien.

We hebben er nooit voor gekozen - ook niet toen we meegingen in CAW De Terp in 1999 – om de P maar de P te laten en als SC verder te gaan. De P bleef altijd bij ons.
Bevragend. Uitdagend.
Als een blok aan ons been.
Als een licht in de duisternis.
Als een lastige klant.
Als een vraagteken.
Als een uitroepteken!
Het PSC-bestuur bestaat nog steeds uit mensen van de kerken, deze achterban is belangrijk voor het PSC.

Dertig jaar bestaat het PSC en is de diversiteit van de medewerkers een vanzelfsprekendheid geworden. Soms een té grote vanzelfsprekendheid, dan maken we geen tijd meer om over onze verschillen in dialoog te gaan. Dat gebeurt in tijden waarin de werkdruk té groot is. En dat is jammer. Want de P van het PSC betekent juist dat er ruimte is voor verschillen.

Bij de voedselbank

Bij de presentatie van het boekje over de vrouwenwerking

Bij onze lieve Jaak

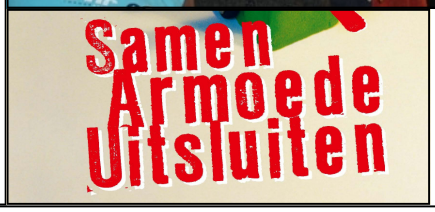

Wat houdt je recht?

Als je bent gekomen
om mij te helpen
verspil je je tijd
maar als je bent gekomen
omdat jouw bevrijding
is verbonden met de mijne
laten we dan samen werken!

Lilia Watson,
Aboriginal from Australia

Als je een spreekwoordelijke boom wil opzetten over het PSC, en Gerben gebruikte dat beeld van de boom met de takken altijd, merk je dat er een paar stevige zijtakken gegroeid zijn die daarna ook weer verder opgesplitst zijn. De vruchten zijn van allerlei kleuren en maten. Was het sap dat het boompje eerst voedde, vooral 'medelijden', later vermengde zich dat met medeleven en een goede dosis rechtvaardigheidsgevoel, en dat deed het inzicht groeien dat structureel onrecht mensen arm maakt en in armoede houdt. In 2009 is dat inzicht vooral de basis van het werken in het PSC. Dichtbij mensen blijven, door hun ogen kijkend naar wat er in de wereld gebeurt, en samen met hen naar leven zoeken dat meer is dan "brood alleen". Gandhi leerde ons: Wat je voor mij doet, zonder mij, doe je tegen mij! Daarom kunnen we alleen maar ontzettend hard samenwerken en elkaar de ruimte gunnen om ons te ontwikkelen en te emanciperen op onze eigen manier. Dat proberen we!

De P van het PSC gaat er vanuit dat we veel van mekaar kunnen leren, dat we samen sterker kunnen zijn. Dat we door onze bewuste samenwerking beter present kunnen zijn bij de mensen, die een beroep op ons doen. Dat we echt aan bevrijding kunnen werken en aan recht en vrede.
En dat is de kern van de P. Waarin het geloof wordt uitgedrukt dat er mag/moet worden opgestaan tegen de dood, dus tegen alles wat mensen klein maakt!
In de eerste plaats door **p**resent te zijn en het leven mee te leven van de mensen in de rafelrand van de samenleving (met en zonder **p**apieren!), ook door op **p**olitiek vlak te signaleren, wat we in die rafelrand signaleren. Door **p**articipatief te zijn in vele netwerken en **p**romotie te maken voor wat goed is voor iedereen: recht en vrede. Door te werken aan **p**reventie en zo mensen te ondersteunen in hun verlangen naar een plaats in de samenleving. Door samen de goede resultaten en het leven zelf te vieren met **p**lezier! Dit alles vraagt om de **p**assie die bij mensen hoort, die **p**rotesteren tegen alles wat altijd maar gaat, zoals het gaat en zich pas mens voelen worden in relatie met allen die van al dat bestaande het slachtoffer worden.

Dit is een uitdaging, een blok aan het been, een licht in de duisternis. Zo werken maakt dat we elkaar nodig hebben. De mensen van het PSC en de kerken, de mensen van het PSC en de andere organisaties in stad en land. We hebben elkaar nodig om door dialoog en vorming van elkaar te leren om strategisch, creatief en spanningsvol met deze P om te gaan.

VERSTANDIG REGEREN IS OOK MENSEN ZONDER PAPIEREN REGULARISEREN!

creasessie in het vrouwenhuis

in 't frakske

feest

betogen en betuigen

Mijn taak binnen het PSC is geëvolueerd. Van zeer dichtbij "de mensen" staan, ben ik als stadspredikant langzamerhand terecht gekomen op een meer beleidsmatig niveau. Daarbij heeft het PSC-bestuur de ontwikkeling van de P en de relatie met de kerken tot speerpunt van mijn werk gemaakt. Verder probeer ik het team te ondersteunen, zowel in vormingsmomenten als in individuele begeleiding. Mijn opleiding tot supervisor, die ik de laatste twee jaar van het bestuur mocht doen, zal daarbij een goede hulp zijn.
Als pastor in het PSC en van daaruit ook in de stad blijf ik zoeken naar een omgangsvorm om de verlangens en belangen van mensen in verband te brengen met het verhaal van God-met-de-mensen. Het verhaal over gerechtigheid en vrede, over woestijn en troost, over opstaan en verder gaan. Voor mijn werk in het PSC ligt daar een grote uitdaging.
Ik hoop dat het PSC een ruimte mag blijven waarin de mensen leren voelen en beseffen dat hun leven een kans biedt om het verleden te verwerken, van het heden te genieten en te hopen op de toekomst.

'In het feit dat de relatie tot het goddelijke via de relatie tot de mensen verloopt en met de sociale gerechtigheid samenvalt, ligt de hele geest van de joodse bijbel. Mozes en de profeten bekommeren zich niet om de onsterfelijkheid van de ziel, maar om de arme, de weduwe, de wees en de vreemdeling. De relatie tot de mens, waarin het contact met het goddelijke zich voltrekt, is niet een soort "geestelijke vriendschap", maar een rechtvaardige economie, waarvoor ieder mens ten volle verantwoordelijk is.'
Emmanuel Levinas

"Als we als christenmensen deze wereldtijd delen met anderen, dan delen we ook in de nood van deze tijd, en de geloofsarmoede, in de zinloosheid en de eenzaamheid.
Maar we delen dan ook in het onuitroeibaar verlangen mensen te worden. Iemand te zijn die er zijn mag." Bob ter Haar

Met de letter Beth (de eerste letter van de Hebreeuwse Bijbel) kunnen we de toekomst in:
we hebben een (zegenend) dak boven ons hoofd, worden gesteund in de rug en hebben een stevige basis.
We kunnen vooruit!

13. Kerk als beweging - Ina Koeman

Ik heb mijn taak als missionair-diaconaal predikant vaak zo opgevat, dat ik vanuit de verhalen van de mensen uit de rafelrand van de samenleving, mensen in de kerk zou kunnen bewegen en hen mee zou kunnen nemen in de "genade van het andere perspectief". Een soort "bekeringsijver" is mij niet vreemd.

Gaandeweg is dit wel een beetje veranderd: meer dan de eerste jaren van mijn stadspredikantschap heb ik er oog voor dat mensen misschien gewoon naar de kerk gaan om te horen dat er een in vrijheid liefhebbende God is, die telkens weer mogelijkheden geeft om opnieuw te beginnen. Om opnieuw op te staan en verder te gaan.

Dat maakt de insteek van de diensten anders: ik hoop dat mensen de verhalen die ik vertel ervaren als herkenning. Dat zij echt horen, dat "Ik zal er zijn voor jou" niet een verre God is, maar een God die zich dag aan dag laat herkennen in mensen die weer - rechtopgezet - er kunnen zijn voor andere mensen.

Een diaconale kerkgemeenschap is een gemeente die beweegt tussen het dichtbij mensen zijn en daarin ook zelf bemoedigd worden (wederkerigheid) én de structuren van onrecht aan het licht brengen. Vanuit een diepe solidariteit met elkaar.

Een missionaire kerkgemeenschap is een gemeente waarin waarheid (de inhoud van de verkondiging), ethische juistheid (tav het al dan niet gerechtvaardigd zijn van datgene wat je van/voor een ander wil) en waarachtigheid (datgene wat je van jezelf laat zien) in evenwicht zijn en op die manier getuigt van de hoop die in haar is.

In internationale onderzoeken rond kerk-zijn in 2009 zien we zeven signalen als een agenda voor de toekomst van de kerken, als een bron van aanmoediging om delende en getuigende gemeente te zijn/worden:

- een heldere visie gebaseerd op de vraag "cui bono?" (voor wie is dit goed?)
- de opbouw van plaatselijke gemeenschappen waarin juist verschillen worden beleefd als een rijkdom
- persoonlijk delen van geloof en waarden
- oriëntatie bieden voor het alledaagse leven (de dualiteit tussen geloof en leven verkleinen/te niet doen)
- ontwikkelen van gedeeld leiderschap (werken in teams, waarin de kwaliteiten van mensen tot hun recht komen)
- openstaan voor begeleiding
- leren van andere gemeenschappen als een levenslange opdracht.

Het zou de kerken, de stad en de mensen ten goede komen als de kerken van de VPKB en de kerken van de oecumene hierin en hieraan samen zouden kunnen werken.
Ik doe er graag aan mee!

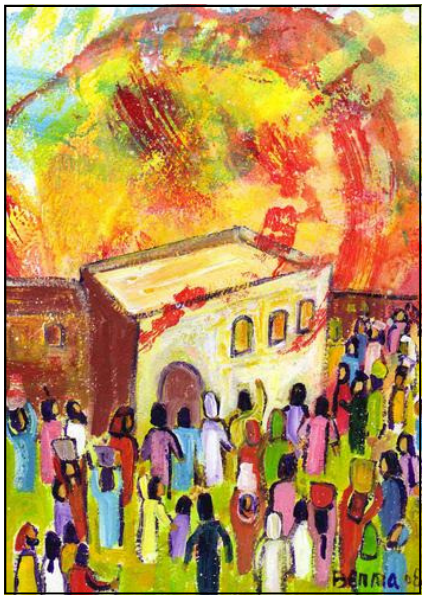

14. Tenslotte - Ina Koeman

In deze brochure staat veel, maar lang niet alles. Dat hoefde ook niet heeft de begeleidingscommissie gezegd.

Dit boekje helpt misschien om verder na te denken over de opdrachten van de stadspredikant. In de loop van de tijd zijn die al erg gewijzigd. Toen Gerben begon was het anders dan toen ik begon en ondertussen zijn de vragen die op ons afkomen anders dan 20 jaar geleden. Het is prachtig dat de begeleidingscommissie en het bestuur van het PSC daarin ook flexibel zijn en telkens mee op zoek gaan naar de (juiste) manier om in de stad te werken.

Het "oecumenisch steunpunt diaconie", waaraan ik samen met Annemie Luyten van De Loodsen werk, kan het werk ook wat meer structureren, zonder dat daarbij de flexibiliteit wordt vernietigd en de creativiteit kapotgemaakt. Zodra er "gestolde diaconie" ontstaat, wordt het onmogelijk om nog in te gaan op de verlangens en belangen van mensen. Dat mag niet, maar een structuur opzetten, waarbinnen een evt opvolger zich gesteund kan voelen is een opdracht voor pioniers, lijkt mij.

De opleiding voor supervisor, die ik in oktober 2009 zal beëindigen heeft mij ontzettend veel gegeven. Ik ben het bestuur van het PSC dankbaar voor de mogelijkheid die zij mij hebben gegeven om te leren! In de toekomst zal ik ook meer taken op het vlak begeleiding krijgen. Verschillende opleidingen hebben gevraagd om supervisietaken op te nemen. Zelf zie ik ook dergelijk werk als belangrijk voor de toekomst van het diaconale en missionaire werk in de stad: het is een manier om anderen enthousiast te maken en te helpen de perspectiefwisseling mee te maken - te leren kijken met de ogen van armgemaakten….

Binnen het PSC blijft het nadenken over de P een uitdaging en binnen de kerk blijft het een uitdaging om te zien over welke P dit eigenlijk gaat. Ik hoop aan dat proces te mogen meewerken door:

- vorming en cursussen
- begeleidingen
- Bijbellezen
- aanwezigheid bij mensen en groepen

Graag ga ik verder!
Met uw hulp en onder Gods zegen!

Engagement

Op een mooie sabbat komt een jongen
bij zijn vader, een joodse rabbijn.
Woedend roept de jongen uit:
Nou vader, als ik God was zou ik het wel weten,
ik zou weten wat te doen met deze wereld.
Alles wat je hoort, ziet en leest:
armoede en bewapening, moord en verkrachting, milieuverontreiniging…
Eén grote troep is het allemaal.
Als ik God was, ik zou….

De jongen krijgt evenwel geen kans om uit te spreken.
Zijn vader springt overeind,
hijst de jongen in zijn jas
en zet de deur wagenwijd voor hem open.
Bent u kwaad, vader, vraagt de jongen.
Ik ben blij.
Ga maar vlug de straat op,
daar kun je meteen
met je werk beginnen…

Begeleidingscommissie in 2009
Duitstalige kerk :
Inge Boonen
Boechout :
Doris Bosmans
Marten Rosier
Brasschaat :
E.J. Hooghiemstra-Korver (voorzitter)
Nel Penning-Lievaart (penningmeester)
Oost :
Raf Raes
Dini van Os
Noord :
Teresa Claes
Elisa Maveau
Zuid:
Thamar Blokland
Heleen Rouwenhorst (secretaris)

KERK IN DE STAD/ URBAN MISSION
Ds. Ina KOEMAN
Guldensporenstraat 18
2140 BORGERHOUT
tel: 03 – 36.74.76
e-mail:
inakoeman@hotmail.com

Rekeningnummer:
220-0268677-23
tnv Begeleidingscommissie stadspredikant

Verzet begint niet
met grote woorden
maar met kleine daden

Zoals storm
met zacht geritsel in de tuin
of de kat die de kolder
in zijn kop krijgt

Zoals brede rivieren
met een kleine bron
verscholen in het woud

Zoals een vuurzee
met dezelfde lucifer
die de sigaret aanmaakt

Zoals liefde
met een blik
een aanraking
iets dat je opvalt in een stem

Jezelf een vraag stellen
daarmee begint verzet

En dan die vraag
aan een ander stellen....

Remco Campert